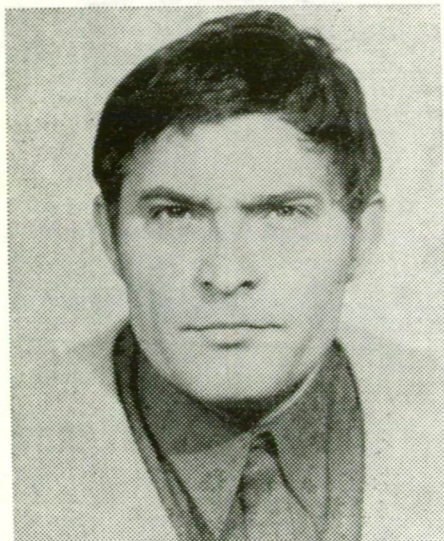

MŰTEREMLÁTOGATÁS

Orosz

Jánosnál

Számtalan pillanatképet őrzök Orosz Jánosról. Az egyikben fest, szétnyitott ingben; a másikon földet csákányoz; a harmadikon egy amerikai milliomost utánoz, aki bekukkant a Sixtusi kápolnába, kalapot emel és távozik; a negyedikben követ farag Villányban s olyan, akár a vadember: napsütötte és természetes. Az ötödiken beillene napszámosnak, kazánkovácsnak, de egy félrehúzódo Goya-utódnak is, aki sérülékeny, harapós kedvű és hajlíthatatlan.

Melyiket emeljem ki a sok kép közül? Melyik köré kristályosítsam ki ezt a mostani beszélgetésünket? Nem tudom. De talán nem is olyan fontos választani.

Ülök és nézek ki ideiglenes műterméből a kis udvart lezáró kőkerítésre. Vajon ezt is ő rakta? Durva és erőteljes a felülete. Valódi rusztika. Egy kisebb és egy nagyobb méretű faragott emberfej enyhíti csak a kövek hegehupáját. Ha ugyan enyhítheti, hiszen a nagyobbik köfej egy simára borotvált örültet idéz inkább, mint nyugalmat. Előszörre a román kori templomok vízköpő szörnyfejeire gondolok, de rögtön utána egy magát Sztravinszkijnek képzelő bolondra, aki a Napból, a felhők-ből, a birsalmafa ágaiból is zenét hall szivárogni. Egy pillanatra mintha én is azt hallanék.

— Jó az a nagyobbik köfej. Jó eszelős — szólok oda Orosznak — miközben kavarogatjuk a kávé.

— Így sikerült — neveti el magát Orosz. — Merő véletlen. Tudod, Gericault vallotta be egyszer őszinteségi rohamában, hogy milyen meglepetések érik őt munka közben. Ha jól emlékszem, ezt mondja szó szerint: „Nekifogok nőalakot rajzolni és oroslán lesz belőle.” Ezzel a fejjel én is úgy voltam. Éreztem, hogy egy fokkal nyersebb a kerítés felülete, mint amilyennek lennie kéne, gondoltam, koptatok, simítok rajta egy kicsit. Ez a fej lett a koptatásból.

— Gyakran megtörténik veled ilyesmi?